

MGA NAPAPANAHONG ISUNG LOKAL AT NASYONAL GLOBALISASYON, KAHIRAPAN, MALNUTRISYON AT SEGUERIDAD

MODULE 13

HALINA'T MATUTO

PANIMULA

Sa kasalukuyang panahon, ang Pilipinas ay nahaharap sa iba't ibang napapanahong isyu na may malalim na epekto sa lipunan at ekonomiya. Kabilang dito ang globalisasyon, na nagdadala ng mga bagong oportunidad at hamon; kahirapan, na patuloy na nagiging hadlang sa pag-unlad ng mga mamamayan; malnutrisyon, na nagiging sanhi ng mga suliranin sa kalusugan at edukasyon; at seguridad, na mahalaga para sa kapayapaan at kaunlaran ng bansa. Ang pag-unawa sa mga isyung ito ay mahalaga upang makabuo tayo ng mga epektibong solusyon at hakbang na makatutulong sa pag-unlad ng ating bayan.

Bata, bata ano ang pangarap mo?

By: Sarah Geronimo

Brasong payat ang unan banig mo ay karton nanginginig ka sa ginaw sa higaang kariton
Damit mo na gusgusin hindi na nalabhan kahapon pa kumain ng mula sa basurahan
Mga batang lasangan sa gubat na aspalto kasama ng barkada estambay sa kanto
Ang iba'y nagtitinda ng sampaguita sigarilyo o namimili na lang ng mga bote at diyaryo.

Bata bata ano ang pangarap mo pag laki mo kaya ika'y maging ano
Kung nag-aaral sana musmus na katulad mo sisibol ang pag-asa ng kabataang Pilipino
Sa lipunan ng mga pipi bulag at bingi walang pumapansin sa tahimik mong hikbi
Pag-asa ka ng bayan tadhana'y malagim hinigop ng buhawi nilamon ng dilim oh

Bata bata ano ang pangarap mo pag laki mo kaya ika'y maging ano
Kung nag-aaral sana musmus na katulad mo sisibol ang pag-asa ng kabataang Pilipino
Bata bata ano ang pangarap mo pag laki mo kaya ika'y maging ano
Kung nag-aaral sana musmus na katulad mo sisibol ang pag-asa ng kabataang Pilipino
Nasadlak ka man ngayon sa hirap at dalita pukawin ang pag-asa maabot nag adhika
Kahit nagigipit sa Diyos lang ang kapit ang magandang bukas sa wakas ay makakamit

GLOBALISASYON

Ang globalisasyon ay ang proseso ng pagtaas ng interdependence at integrasyon sa pagitan ng mga ekonomiya, merkado, lipunan, at kultura ng iba't ibang bansa sa buong mundo. Ito ay pinadali ng pagbaba ng mga hadlang sa internasyonal na kalakalan, liberalizasyon ng paggalaw ng kapital, pag-unlad ng transportasyon, at pagsulong ng mga teknolohiya sa impormasyon at komunikasyon.

Gayunpaman, ang globalisasyon ay mayroon ding mga negatibong epekto sa lipunang Pilipino

Negatibong Epekto ng Globalisasyon sa Lipunang Pilipino:

- Pagtaas ng agwat sa pagitan ng mayaman at mahirap (income inequality): Ang globalisasyon ay maaaring magdulot ng pagtaas ng kita ng mga mayayaman, habang ang mga mahihirap ay maaaring mahirapan pang sumulong. Ang mga multinational companies ay maaaring samantalahin ang murang paggawa sa Pilipinas, na nagreresulta sa mababang sahod at hindi magandang kondisyon ng paggawa.
- Pagkawala ng mga lokal na industriya: Ang kompetisyon mula sa mga dayuhang produkto ay maaaring magdulot ng pagsasara ng mga lokal na negosyo, na nagreresulta sa pagkawala ng trabaho at pagbaba ng ekonomiya.
- Pag-alis ng mga skilled workers (brain drain): Maraming mga skilled workers ang lumilipat sa ibang bansa upang maghanap ng mas magandang oportunidad, na nagdudulot ng kakulangan sa mga propesyunal sa Pilipinas.
- Paglala ng cultural homogenization: Ang pagkalat ng kulturang Kanluranin ay maaaring magdulot ng pagkawala ng mga tradisyunal na kultura at kaugalian ng mga Pilipino.
- Pagtaas ng presyo ng mga bilihin: Ang pagtaas ng demand para sa mga imported na produkto ay maaaring magdulot ng pagtaas ng presyo ng mga bilihin, na nakakaapekto sa mga mahihirap na sektor ng lipunan.
- Paglala ng mga suliranin sa kapaligiran: Ang paglago ng industriya ay maaaring magdulot ng polusyon at pagkasira ng kapaligiran.

DISLOKASYON SA PAMBANSANG MINORYA

ASIA PACIFIC ECONOMIC COOPERATION (APEC)

10 ang miyembro sa Asya at Pilipinas noong 1989. Ang APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) ay isang forum ng 21 ekonomiya sa Asia-Pacific na nagsusulong ng malayang kalakalan, sustainable development, at kooperasyon sa iba't ibang larangan upang mapabilis ang paglago ng ekonomiya sa rehiyon.

ANG MGA LUMAD SA DAVAO

Sila ang direktang naapektuhan sa impluwensya ng pamahalaan, sinasakop ng military ang kanilang kabuhayan kinukuha ang mga gun, tinatakot ang mga mamamayan at sinisira ang mga bahay. ang kanilang pagsasaka ay pinipigilan ng umano ng NPA at suportado ng kanilang komunidad ng NPA.

MGA URI NG MANGAGAWA

- Pangulong Elpidio Quirino - R.A. 602 (1951) Minimum Wage Law - Dito nagkaroon ng sweldo ng liwanag ang mga manggagawa.
- Pangulong Ferdinand Marcos - R.A. 6135 (1970) - Export Incentives Act. R.A. 5186 (1978) Investment Incentives Act. P.D. 66 (1972). Creating Export processing Zone Authority. Batas na Neoliberal pabor sa mga dayuhang kapitalista
- Pangulong Corazon Aquino- R.A. 6272 (1989)- Wage Rationalization Act -Metro Manila Wage Rate VS Provincial Wage Rate. R.A. 6758 (1989) Compensation and Position Classification Act - Salary Grade (SG)
  - R.A 6272 - Wage Rationalization Act nilalaman ng batas na ito ang pagtatag ng Regional boards ng minimum wage rates para sa mga magagawa na sakop ng pribadong sektor.
  - R.A 6758 - (1989) Compensation and Position Classification Act, ay ang pagtatakda ng salary grade (SG) sa mga kawani ng gobyerno. Nakadepende ang sahod ng bawat kawani sa kanyang ranggo o posisyon.

KONTRAKTWALISAYON

- Panahon ng Espanyol - Cabo / negosyador (Manpower/Agency sa kasalukuyan)- na nagdadala sa mga manggagawa sa mga kompanya na ang trabaho ay pakiyawan o kontrata lang.
- 1997 - Nang patupad ni Noy's Department of Labor ay pakiyawan o kontrata lang ang trabaho ay 10, na pinapayagan ang kontraktwalisasyon (DOLE) Secretary Leonardo Quiambao ang D.O. 10. sa pinagpayagan ang kontraktwalisasyon lalo na kung ito ay "permissible" o karagdag ang trabaho ay seasonal (mall) o pakiyawan (pabrika o mga pagawaan)
- 5-6-5 / ENDO - Pagtatanggal ng karapatan sa mga manggagawa na makakuha ng benepisyo, maging regular at magkaroon ng union upang isulong ang kanilang karapatan.
- [...]. Foundation (2016) 2010-2016 nasa higit 780 ng kaso ang paglabag sa karapatan ng mga manggagawa na naisasapuso sa 20,000 indibidwal.

JEEPNEY PHASE OUT

Public Utility Vehicle Modernization layunin ng prorama na palitan ang mga lumang sasakyan na maginh "environmental friendly".

TRAIN LAW

- Ang TRAIN Law, habang naglalalayong mapabuti ang ekonomiya, ay pinag-aaralan pa rin ang epekto nito sa kahirapan. Ang pagtaas ng presyo ng mga bilihin dahil sa buwis ay nakaapekto sa mga mahihirap, kahit na may mga programang panlipunan na ipinatupad. Ang debate kung positibo o negatibo ang epekto nito sa kahirapan ay patuloy pa rin.

DAHILAN NG KAHIRAPAN

imperyalismo

- isang patakaran ng isang malakas na bansa na naglalayong kontrolin ang politika, ekonomiya, o kultura ng isang mas mahina na bansa o rehiyon, kadalasan sa pamamagitan ng puwersa o impluwensya.

Korapsyon

- ay ang paggamit ng posisyon o kapangyarihan para sa personal na pakinabang, labag sa batas o sa interes ng publiko. Ito ay maaaring mangyari sa lahat ng antas ng lipunan, mula sa mga simpleng tanggapan hanggang sa mga pinakamataas na posisyon sa gobyerno.

DAHILAN NG KAHIRAPAN

Pyudalismo

- sang sinaunang sistema ng lipunan kung saan ang lupa ang batayan ng kapangyarihan, na may mga maharlika, pari, at magsasaka sa isang hierarchical na istruktura.

Kawalan ng Disiplina

- Kakulangan ng pagpipigil sa sarili, pagsunod sa mga patakaran, at pagtupad sa mga responsibilidad.

MALNUTRISYON

Ayon sa WHO (World Health Organization) ang malnutrisyon ay ang kakulangan, kalabisan at di balanseng pagkonsumo ng enerhiya o nutrisyon sa ating pangangatawan.

UNDERNUTRITION- "Wasting" ito ang mga batang mababa sa timbang para sa kanilang taas . "stunting" o pagkabansot kumpara sa edad.

UNDERWEIGHT- Masyadong mababa ang timbang para sa kanyang edad.

MICRONUTRIENT DEFICIENCY-OVERWEIGHT - Labis na micronutrient al sobra sa timbang

OBESITY - Labis na katabaan, at mga di-pangkaraniwang sakit na may kaugnayan sa diyeta.

SIGURIDAD SA PAGKAIN

- Isang kondisyon na may kaugnayan sa suplay ng pagkain, at ang pag-access ng mga indibidwal dito. May katumbas ng mga kamalig na ginagamit sa mahigit 10,000 taon na ang nakalipas, na may mga sentral na awtoridad sa mga sibilisasyon kagaya ng sa mga sinaunang Tsina at sinaunang Ehipto na kilala na naglabas ng pagkain mula sa pag-imbak sa mga panahon ng taggutom
- Noong ika-16 ng Oktubre 2017 ay nagmartsa sa Mendiola Bridge ang mga magsasaka para sa mga pag-alala sa 72nd year ng deklarasyon ng World Food Day ng United Nations (UN) na sinalungat ng mga magsasaka bilang "World Hunger Day" dahil hanggang ngayon ay wala pa rin silang sariling sinasaka at ang pangako para sa pagsugpo ng kahirapan. Romana.

MARAMING SALAMAT